
Sprawozdanie z realizacji Projektu, 1 VI–30 X 2014 r.

Hereditas Monasteriorum 5, 433-443

2014

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Sprawozdanie półroczne

Marek DERWICH
Instytut Historyczny
Uniwersytet Wrocławski

Sprawozdanie z realizacji Projektu, 1 VI–30 X 2014 r.*

1. Organizacja prac

Projekt naukowy *Dziedzictwo kulturowe po klasztorach skasowanych na ziemiach dawnej Rzeczypospolitej oraz na Śląsku w XVIII i XIX w.: losy, znaczenie, inwentaryzacja* (11H 11 021280) jest finansowany w ramach programu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego pod nazwą „Narodowy Program Rozwoju Humanistyki” w latach 2012–2016, a realizowany pod skrzydłami Polskiego Towarzystwa Historycznego. Jego kierownikiem jest prof. dr hab. Marek Derwich z Instytutu Historycznego Uniwersytetu Wrocławskiego. Aktualnie w Projekcie w różnym zakresie bierze udział około 167 osób oraz 27 instytucji. Pomocą służy Biuro Projektu, w składzie: Weronika Wojciech (sekretarz), mgr Katarzyna Romanow (asystent projektu), mgr Piotr Piętkowski (koordynator baz danych).

Projekt ma swoją stronę internetową <http://www.kasaty.pl>, na której można znaleźć szersze informacje na jego temat, w tym dotyczące zasad współpracy z Projektem oraz finansowania badań (zakładki Projekt i Kontakt), aktualnych wydarzeń i badań (zakładka Home) oraz konferencji (zakładka Konferencje), publikacji (zakładka Publikacje) i pozyskanych materiałów (zakładka Materiały). Ze strony tej można bezpośrednio przejść do strony półrocznika „Hereditas Monasteriorum”, a w niedalekiej przyszłości również do Portalu Wiedzy.

W kolejnych tomach półrocznika „Hereditas Monasteriorum” znajduje się dział *Kronika Projektu* – por. HM, 1, 2012, s. 355–471; HM, 2, 2013, s. 443–568; HM, 3, 2013, s. 421–595; HM, 4, 2014, s. 455–530 (dostępne online na stronie www.hm.kasaty.pl). Znaleźć w nim można sprawozdania: z realizacji Projektu za kolejne półrocza, z organizowanych konferencji, z prac poszczególnych zespołów oraz z ważniejszych badań indywidualnych (wszystkie są wymienione w sprawozdaniach półrocznych).

Sprawozdania półroczne dostępne są także online na stronie Projektu, w zakładce Projekt (<http://www.kasaty.pl/category/sprawozdania/>). Do tej pory ukazały się cztery sprawozdania, kolejno za okresy: 6 III–30 XI 2012 r. (HM, 1, 2012, s. 369–377), 1 XII 2012–30 IV 2013 r. (HM, 2, 2013, s. 445–453), 1 V–30 X 2013 r. (HM, 3, 2013, s. 423–431) i 1 XI 2013–31 V 2014 r. (HM, 4, 2014, s. 457–472).

* Praca naukowa finansowana w ramach programu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego pod nazwą „Narodowy Program Rozwoju Humanistyki” w latach 2012–2016. Scientific work financed by the Ministry of Science and Higher Education under the name of the “National Programme for the Development of Humanities” in the years 2012–2016.

2. Portal Wiedzy

Zespół informatyków, w składzie: mgr inż. Patryk Dawidziuk (koordynator), mgr inż. Szymon Sztajer, mgr inż. Rafał Toboła i mgr inż. Marek Wójcikowski, w ścisłej współpracy z Biurem Projektu, kontynuuje prace nad Portalem Wiedzy, czyli bazami danych i narzędziami do ich wykorzystania. Jest on już dostępny w wersji testowej na stronie <http://pw.kasaty.pl/>.

Bazy uzupełniane są w trybach online oraz offline (za pomocą automatycznie eksportowanych specjalnych formularzy Excela).

Na dzień 30 X 2014 r. w wersji końcowej opracowano 48 538 rekordów:

- baza architektury: 592;
- baza archiwaliów, dokumentów i rękopisów poklasztornych: 14 827;
- baza archiwaliów urzędowych: 1454;
- baza bibliograficzna: 1772;
- baza druków: 20 333;
- baza klasztorów: 1804;
- baza mobiliów: 4022;
- baza muzykaliów: 1863;
- baza ogrodów i parków: 34;
- baza ostatnich zakonników: 1045;
- baza rysunków architektonicznych i ikonografii: 580;
- baza zakonów i zgromadzeń zakonnych: 212.

Do bazy wpisano lub importowano 27 748 rekordów, z których można już korzystać online:

- baza architektury: 514;
- baza archiwaliów, dokumentów i rękopisów poklasztornych: 12 223;
- baza archiwaliów urzędowych: 491;
- baza bibliograficzna: 1046;
- baza druków: 7907;
- baza klasztorów: 1565;
- baza mobiliów: 1705;
- baza muzykaliów: 1492;
- baza ogrodów i parków: 18;
- baza ostatnich zakonników: 171;
- baza rysunków architektonicznych i ikonografii: 506;
- baza zakonów i zgromadzeń zakonnych: 110.

W wersji testowej dostępna (na stronie http://pw.kasaty.pl) jest także interaktywna mapa skasowanych klasztorów. Znajdują się na niej wszystkie domy zakonne, dla których udało się ustalić współrzędne geograficzne.

3. Badania

Badania w ramach Projektu prowadzone są przez zespoły badawcze oraz przez indywidualnych współpracowników.

3.1. Zespoły badawcze

Zespół I. Skład: dwie osoby (bez zmian). Cel: kasaty klasztorów i związane z nimi archiwalia oraz losy zakonników na obszarze guberni kijowskiej, podolskiej i wołyńskiej. Sprawozdania zob. HM, 5, 2014, s. 448–452 (W. Rosowski) oraz s. 453 (I. Wodzianowska).

Zespół II. Skład: osiem osób (bez zmian). Koordynator: prof. Piotr Oliński (UMK). Cel: ewidencjonowanie spuścizny po klasztorach skasowanych na obszarze Prus Zachodnich. Sprawozdanie zob. HM, 5, 2014, s. 454.

Zespół III. Skład: cztery osoby (bez zmian). Koordynator: ks. prof. Janusz Królikowski (UPJPiI). Cel: inwentaryzacja i opracowanie dziedzictwa kulturowego po klasztorach skasowanych na obszarze diecezji tarnowskiej. Sprawozdanie zob. HM, 5, 2014, s. 455–463.

Zespół IV. Skład: trzy osoby (bez zmian). Koordynator: prof. Małgorzata Milecka (UP Lublin). Cel: inwentaryzacja i opracowanie założen ogrodowych i parkowych po klasztorach skasowanych na ziemiach dawnej Rzeczypospolitej. Sprawozdanie zob. HM, 5, 2014, s. 464.

Zespół V. Skład: dwie osoby (bez zmian). Koordynator: dr Marcin Jewdokimow (UKSW). Cel: zbadanie materialnego i symbolicznego znaczenia wybranych skasowanych klasztorów dla społeczności lokalnych i przygotowywanie na ten temat artykułów. Sprawozdanie zob. HM, 5, 2014, s. 465–466.

Zespół VI. Skład: cztery osoby (bez zmian). Koordynator: mgr Małgorzata Końska (AGAD). Cel: inwentaryzacja i opracowanie akt poklasztornych i kasacyjnych znajdujących się w zbiorach Archiwum Głównego Akt Dawnych w Warszawie. Sprawozdanie zob. HM, 5, 2014, s. 467.

Zespół VII. Skład: dwie osoby (bez zmian). Cel: edycja operatów w zbiorach Archiwum Państwowego w Lublinie. Zespół zawiesił swoją działalność do końca 2014 r.

Zespół VIII. Skład: cztery osoby (bez zmian). Koordynator: mgr Elżbieta Bylinowa. Zespół zawiesił swoją działalność do końca 2014 r.

Zespół IX. Zespół się rozwiązał ze względu na inne zadania realizowane przez jego członków. Prace nad inwentaryzacją zasobu Biblioteki Kórnickiej PAN prowadzone są w ramach działań Biura Projektu.

Zespół X. Skład: trzy osoby (bez zmian). Koordynator: mgr Urszula Bończuk-Dawidziuk (Muzeum UW). Cel: edycja *Acta manualia die Uebernahme der Bibliotheken, Kunstsammlungen & Archive in den aufgehobenen Klöster Schlesiens betreffend. Büsching*. Sprawozdanie zob. HM, 5, 2014, s. 468.

Zespół XI. Skład: trzy osoby, w porównaniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego zmniejszył się o trzy osoby: mgr Dorotę Maytaszczyk (prowadzi badania indywidualne w ramach Projektu), mgr Joannę Napierałę i mgr Zofię Wojciechowską. Koordynator: dr hab. Alina Mądry (UAM, MN Poznań), pozostali członkowie: mgr Patryk Frankowski (MN Poznań), dr Magdalena Walter-Mazur (UAM). Cel: inwentaryzacja muzykaliów oraz instrumentów muzycznych. Sprawozdanie zob. HM, 5, 2014, s. 469.

Zespół XII. Skład: pięć osób (bez zmian). Koordynator: mgr Ewa Hauptman-Fischer (BUW). Cel: inwentaryzacja muzykaliów poklasztornych w zbiorach Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie. Sprawozdanie zob. HM, 5, 2014, s. 470–483.

Zespół XIII. Skład: cztery osoby (bez zmian). Koordynator: dr hab., prof. Andrzej Kozieł (UWr). Cel: stworzenie kompletnego katalogu wszystkich zachowanych dzieł sztuki, które przed rokiem 1810 znajdowały się w klasztorze w Lubiążu. Sprawozdanie zob. HM, 5, 2014, s. 484–485.

Zespół XIV. Skład: dwie osoby (bez zmian). Zespół zrealizował pierwszy etap kolejnego zadania w ramach Projektu: inwentaryzacji rękopisów pochodzących ze skasowanych klasztorów znajdujących się w zbiorach Biblioteki Diecezjalnej w Sandomierzu. Sprawozdanie zob. HM, 5, 2014, s. 486–491.

Zespół XV. Skład: dwie osoby (bez zmian). Zespół zrealizował cel, tzn. inwentaryzację druków ze skasowanych klasztorów znajdujących się w zbiorach Książnicy Cieszyńskiej, i zakończył pracę.

Zespół XVI. Skład: pięć osób (bez zmian). Koordynator: mgr Łukasz Guldon. Cel: inwentaryzacja i opracowanie archiwaliów poklasztornych i kasacyjnych znajdujących się w zbiorach Archiwum Państwowego w Kielcach. Sprawozdanie zob. HM, 5, 2014, s. 492.

Zespół XVII. Skład: dwie osoby (bez zmian). Cel: inwentaryzacja archiwaliów ilustrujących losy dziedzictwa kulturowego po skasowanych klasztorach w zbiorach Archiwum Państwowego w Radomiu. Sprawozdanie zob. HM, 5, 2014, s. 493–494.

Zespół XVIII. Skład: dwie osoby (bez zmian). Cel: opracowanie i przygotowanie do druku inwentarza rękopisów pochodzących ze skasowanych klasztorów znajdujących się w zbiorach Biblioteki Uniwersytetu Wrocławskiego. Sprawozdanie zob. HM, 5, 2014, s. 495.

Zespół XIX. Skład: pięć osób (bez zmian). Koordynator: dr Marek L. Wójcik (UWr). Cel: edycja XIX-wiecznych repertoriów dokumentów pochodzących z klasztorów skasowanych na Śląsku ze zbiorów Archiwum Państwowego we Wrocławiu. W sumie odczytano i odpisano 16 repertoriów (rep. 53, 57, 58, 70, 73, 77, 78, 86, 94, 98, 99, 105, 109, 117, 118, 119). Sprawozdanie zob. HM, 5, 2014, s. 496–498.

Zespół XX. Skład: dwie osoby: mgr Bernadeta Gurbierz (AP Opole) i mgr Aneta Malik (AP Opole). Zespół powstał w lipcu 2014 r. Cel: opracowanie zasobu Archiwum Państwowego w Opolu w zakresie archiwaliów interesujących dla Projektu, a zatem: 1. przejętych z archiwów klasztornych; 2. powstałych w trakcie kasaty i działań z nią związanych; 3. dokumentujących dalsze losy dziedzictwa kulturowego (zabudowań, archiwaliów, księgozbiorów, mobiliów, w tym wyposażenia klasztoru i kościoła etc.) oraz osobowego (losy zakonników po kasacie). Sprawozdanie łączne zostanie opublikowane w HM, 6, 2015.

3.2. Kwerendy i badania różne

W ramach Projektu przeprowadzono badania i prace mające za zadanie odnalezienie oraz usystematyzowanie wiadomości źródłowych związanych ze skasowanymi klasztorami, a także wprowadzenie opracowanych danych do Portalu Wiedzy.

W wyniku przeprowadzonych prac mgr Anna Brodziak, mgr Dominik Kweciak, mgr Kacper Manikowski, mgr Piotr Piętkowski, Konrad Szymański, Weronika Wojciech, mgr Jacek Wójcik, mgr Paula Zawisza, Marcin Zdyb i mgr Patrycja Ziomek (wszyscy z UWr) uzupełniali bazy Portalu Wiedzy.

W ramach Projektu przeprowadzono także indywidualne działania badawcze:

Mgr Anna Brodziak (UWr) i mgr Maciej Badowicz (UG) udali się na kwerendę do Muzeum Miejskiego w Grudziądzu, której celem było obejrzenie wystawy pt. *Tajemnice klasztoru benedyktynek w Grudziądzu*, czynnej w dniach 21 VI–5 X 2014 r.

Mgr Andrzej Buczyło (UMK) planuje kwerendy w Archiwum Archidiecezjalnym w Siedlcach oraz w Archiwum Państwowym w Białymstoku (zespół *Kamera Wojny i Domen w Białymstoku*). Wygłosił też referat pt. *Stan i wyposażenie cerkwi klasztornej bazylianów w Białej (podlaskiej) w momencie kasaty klasztoru w 1864 r. w świetle materiałów z Archiwum Państwowego w Lublinie z zespołu „Chełmski Konsystorz Greckokatolicki”* na zorganizowanej w ramach Projektu w dniach 25–27 IX 2014 r. w Mąchocticach Kapitulnych k. Kielc konferencji *Losy i znaczenie dziedzictwa kulturowego po klasztorach skasowanych na ziemiach zaboru rosyjskiego w latach 1864–1905. W 150. rocznicę wielkiej kasaty klasztorów dokonanej w 1864 r.* (tom pokonferencyjny ukaże się w 2015 r.).

Dr Janina Dzik (SIMA-ART, Kraków) kontynuuje kwerendy terenowe, archiwalne i biblioteczne na obszarze Małopolski w poszukiwaniu dzieł sztuki i druków pozostałych po skasowanych klasztorach. Przeprowadziła kwerendy w: klasztorze bernardynów w Ostrzeszowie, klasztorze dominikanek (dawniej bernardynów) w Świętej Annie k. Przyrowa, opactwie cystersów w Jędrzejowie, kościołach klasztornych w Brzozowie, Jarosławiu, Kazanowie Koneckim (Nowym Kazanowie), Łowiczu, Ostrołęce, Przemyślu, Pułtusku, Starej Wsi, w dawnym opactwie benedyktynek w Świętym Krzyżu, w Wojewódzkim Urzędzie Ochrony Zabytków w Kaliszu, Lublinie, Przemyślu i Sandomierzu oraz w Narodowym Instytucie Dziedzictwa w Warszawie. W niniejszym tomie HM ukazuje się drukiem jej opracowanie, *Monstrancja i kielich z dawnego kościoła klasztorowego reformatów w Kryłowie, obecnie w zakrystii klasztoru reformatów w Przemyślu*, HM, 5, 2014, s. 295–302; kolejne ukaże się w HM, 6, 2015.

Dr Waldemar Firlej i dr Danuta Krześniak-Firlej (UJK Kielce) opracowują losy zakonników ze skasowanych klasztorów, którzy podjęli działalność piśmienniczą i pedagogiczną na terenie diecezji kieleckiej i sandomierskiej w XIX i początkach XX w.

Dr Cezary Jastrzębski (UJK Kielce) przygotowuje monografię pt. *Klasztory skasowane między Wisłą a Pilicą we wspomnieniach i relacjach prasowych. Antologia*, t. 1: 1795–1863.

Mgr Grzegorz Joachimiak (UWr) wykonał kolejny etap prac nad przystosowaniem rekordów z bazy RISM do potrzeb bazy muzykaliów w Portalu Wiedzy Projektu: dalsze 100 rękopisów z dawnego opactwa cystersów w Krzeszowie (w sumie już 220). Podjął też prace nad skatalogowaniem muzykaliów po dawnym opactwie cystersów w Krzeszowie. Sprawozdanie zob. HM, 5, 2014, s. 499–511.

Dr Beata Lorens (URz) przeprowadziła kwerendę archiwalną w Centralnym Państwowym Archiwum Historycznym Ukrainy we Lwowie. Sprawozdanie zob. HM, 5, 2014, s. 512.

Mgr Magdalena Marosz (AN Kraków) zakończyła etap prac nad opracowaniem inwentarza ogólnego i 19 inwentarzy szczegółowych akt po skasowanych klasztorach karmelitów bosych, karmelitanek bosych i karmelitanek trzewickowych ze zbiorów Archiwum Prowincji Karmelitów Bosych w Krakowie.

Dr Krzysztof Mastykarz (Bydgoszcz) opracował szczegółowe inwentarze poszytów OK 1/2, OK 1/3 i OK 1/4 z Archiwum Archidiecezjalnego w Kielcach. Kontynuuje prace, których celem jest pełen inwentarz akt pokasacyjnych w zbiorach tego archiwum (badania zawieszono z powodu przygotowywania pracy habilitacyjnej).

Mgr Dorota Matyaszyk prowadzi badania nad losami dziedzictwa kulturowego po klasztorach skasowanych na obszarze Wielkopolski. Sprawozdanie zob. HM, 5, 2014, s. 513–514.

Mgr Ewa Mikołajczak (Archiwum Budowlane Miasta Wrocławia) zakończyła prace nad inwentarzem dokumentacji architektonicznej zabudowań poklasztornych na wyspie Piasek we Wrocławiu z Archiwum Budowlanego w Muzeum Architektury we Wrocławiu. Obecnie pracuje nad monograficznym opracowaniem tego zagadnienia.

Mgr Justyna Mizerka (Archiwum Archidiecezjalne w Gnieźnie) opracowała drugą (ostatnią) część inwentarza archiwaliów poklasztornych znajdujących się w Archiwum Archidiecezjalnym w Gnieźnie. Opracowała do druku pracę *Dziedzictwo poklasztorne w Archiwum Archidiecezjalnym w Gnieźnie*, cz. 1–2, oraz inwentarze szczegółowe czterech jednostek: ZNS, sygn. 8, 11, 13, 84.

Dr hab. Jerzy Pająk, dr hab. Marta Pieniążek-Samek i prof. dr hab. Jerzy Szczepański (UJK Kielce) kontynuują prace nad katalogiem map, planów i rysunków architektonicznych skasowanych klasztorów przechowywanych w zbiorach Archiwum Państwowego w Radomiu.

Mgr Krzysztof Pawlik (Wrocław) kontynuuje prace nad edycją *Katalogen des hisiegen Gymnasiums so wie der Stifts-und Klosterbibliotheken in Neisse 1812* ze zbiorów Archiwum Państwowego w Opolu.

Dr Gregor Ploch (Archidiecezja Wiedeńska) opracował inwentarz zesp. 102, *Klöster und Stifte: Galizien* w Allgemeines Verwaltungsarchiv oraz inne wybrane archiwalia dotyczące klasztorów i zakonów w Galicji znajdujące się w zbiorach Österreichisches Staatsarchiv w Wiedniu. Inwentarz zostanie wydany drukiem. Podjął pracę nad zinwentaryzowaniem dalszych zespołów tego archiwum. Kwerenda archiwalna prowadzona przez niego od lutego 2014 r. w Allgemeines Verwaltungsarchiv (część Österreichisches Staatsarchiv w Wiedniu) ma na celu sporządzenie inwentarza zespołu *Stiftungshofbuchhaltung (Nadworna Izba Obrachunkowa)*, obejmującego pokasacyjne zbiory archiwalne z Galicji.

Dr Olga Miriam Przybyłowicz (IAiE PAN Warszawa) kontynuowała i zakończyła kwerendę nt. archiwaliów klarysek gnieźnieńskich w Archiwum Archidiecezji Gnieźnieńskiej. Kwerenda objęła dyplomy, akta luźne i rękopisy.

Dr Andreas Reinke (Berlin) prowadzi kwerendy w Tajnym Pruskim Archiwum Państwowym w Dahlem-Berlin w celu wytypowania i zinwentaryzowania akt urzędowych po skasowanych klasztorach na Śląsku; opracował pierwsze 200 j.a.

Dr Mirosława Sobczyńska-Szczepańska (UŚ) stale aktywnie współpracuje z Projektem. W planach ma przeprowadzenie kwerendy uzupełniającej w archiwach w Wilnie. W niniejszym tomie HM ukazuje się drukiem jej opracowanie we współautorstwie z Emilią Ziółkowską, *Źródła do dziejów skasowanych klasztorów w zasobie Archiwum Diecezjalnego w Drohiczyńcu*, HM, 5, 2014, s. 191–267.

Dr hab., prof. Tadeusz M. Trajdos (IH PAN Warszawa) zakończył prace nad opracowaniem do druku inwentarzy opactwa benedyktynów w Starych Trokach z lat 1797 i 1799 (ostatnich zachowanych). Ukaze się ono jako książka.

Dr hab., prof. Magdalena Ujma (UO) kończy prace nad wydaniem planów skasowanych klasztorów w zbiorach Centralnego Państwowego Archiwum Historycznego Ukrainy we Lwowie.

3.3. Pozyskiwanie materiałów źródłowych i ikonograficznych

W okresie sprawozdawczym zdigitalizowano lub pozyskano następujące materiały źródłowe i ikonograficzne:

Fotografie kart tytułowych (lub, w przypadku braku karty tytułowej, pierwszej zapisanej strony) ponad 286 rękopisów ze skasowanych klasztorów znajdujących się w Bibliotece Diecezjalnej w Sandomierzu, wykonanych przez mgr Monikę Kopeć i mgr Dorotę Rejman.

Rękopiśmienne repertoria dokumentów ze skasowanych klasztorów śląskich autorstwa Johanna Gustava Gottlieba Büschinga oraz, przede wszystkim, Johanna Karla Friedricha Jarricka ze zbiorów Archiwum Państwowego we Wrocławiu, m.in. inwentarz malarstwa Królewskiego Muzeum Sztuki i Starożytności przy Uniwersytecie Wrocławskim, rękopis *Verzeichnisse die Gemälde = Sammlung betreffend* (sygn. Akc. 1948/862).

3.4. Książki zakupione

W okresie sprawozdawczym zakupiono następujące pozycje książkowe:

Sławomir JÓZWIĄK, Janusz TRUPINDA, *Krzyżackie zamki komture w Prusach. Topografia i układ przestrzenny na podstawie średniowiecznych źródeł pisanych*, Toruń: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, 2012, ss. 462, 33 il., bibliografia

Dominik KNAPIK, *Bernardyni Alwernijscy. Dzieje klasztoru oo. Bernardynów w Alwerni 1616 – 2010*, Kraków: Księgarnia Akademicka, 2014, ss. 560, 135 il. + 19 il. na wkładce, bibliografia, indeksy osobowy oraz geograficzny, streszczenie w języku angielskim

Antoni MIRONOWICZ (oprac.), *Rękopisy supraskie w zbiorach krajowych i obcych*, Białystok: Wydawnictwo i Drukarnia LIBRA s.c., 2014, ss. 392 + il., bibliografia, streszczenia w językach angielskim i rosyjskim

4. Konferencje

4.1. Zorganizowane w ramach Projektu

5–7 VI 2014 r., Płock, *Losy i znaczenie dziedzictwa kulturowego po klasztorach skasowanych w Płocku oraz na Mazowszu i ziemi dobrzyńskiej*. Sprawozdanie zob. HM, 4, 2014, s. 473–475. Inne informacje, w tym wykaz wygłoszonych referatów, dostępne online, zob. <http://www.kasaty.pl/losy-i-znaczenie-dziedzictwa-kulturowego-po-klasztorach-skasowanych-w-plocku-oraz-na-mazowszu-i-ziemi-dobrzyńskiej/>.

24–28 IX 2014 r., Mąchocice Kapitulne k. Kielc, *Losy i znaczenie dziedzictwa kulturowego po klasztorach skasowanych na ziemiach zaboru rosyjskiego w latach 1864–1905. W 150. rocznicę wielkiej kasaty klasztorów dokonanej w 1864 r.* Sprawozdanie zob. HM, 5, 2014, s. 444–447. Inne informacje, w tym wykaz wygłoszonych referatów, dostępne online, zob. <http://www.kasaty.pl/losy-i-znaczenie-dziedzictwa-kulturowego-po-klasztorach-skasowanych-na-ziemiach-zaboru-rosyjskiego-w-latach-1864-1905/>.

5. Publikacje finansowane i współfinansowane

5.1. „Hereditas Monasteriorum”

Ukazał się tom 4, 2014, ss. 570, 37 il., 25 tab., wstęp i streszczenia w języku angielskim, dostępny online na stronie: <http://hm.kasaty.pl/vol-4-2014/>.

Na etapie końcowym są prace nad tomem 5, 2014.

5.2. Książki wydane drukiem

Marek DERWICH (red.), *Klasztor w gospodarce średniowiecznej i nowożytnej* (Opera Ad Historiam Monasticam Spectantia curavit Marcus Derwich, Series I: Colloquia, 9), Wrocław: Wrocławskie Towarzystwo Miłośników Historii; Pracownia Badań nad Dziejami Zakonów i Kongregacji Kościelnych (LARHCOR), 2013, ss. 848, 49 il., 72 tab., 13 wykresów, 4 mapy, bibliografia, indeksy osób i miejscowości, wstęp i streszczenia w języku angielskim (współfinansowany przez Projekt).

5.3. Książki w opracowaniu redakcyjnym

Władysław CHOTKOWSKI, *Kasaty klasztorne w Galicji. Wybór prac*, red. Anna GAŚSIOR, Janusz KRÓLIKOWSKI [2015 r.]

Marek DERWICH (red.), *Kasaty klasztorów na obszarze dawnej Rzeczypospolitej Obojga Narodów i na Śląsku na tle procesów sekularyzacyjnych w Europie*, t. I: *Geneza. Kasaty na ziemiach zaborów austriackiego i rosyjskiego*; t. II: *Kasaty na Śląsku Pruskim i na ziemiach zaboru pruskiego*; t. III: *Źródła. Skutki kasat XVIII i XIX w. Kasata w latach 1954–1956*; t. IV: *Dokumentacja* (Opera ad Historiam Monasticam Spectantia curavit Marcus Derwich, Series I: Colloquia, 8/I–IV) [2014 r.]

Marek DERWICH (red.), *Losy dziedzictwa po klasztorach jezuickich skasowanych na obszarze Rzeczypospolitej Obojga Narodów oraz jego znaczenie dla powstania i działalności Komisji Edukacji Narodowej* [2015 r.]

Marek DERWICH (red.), *Losy dziedzictwa po klasztorach skasowanych w Wielkopolsce pod rządami pruskimi (do 1871 r.)* [2015 r.]

Marek DERWICH (red.), *Losy i znaczenie dziedzictwa kulturowego po klasztorach skasowanych w Płocku oraz na Mazowszu i ziemi dobrzyńskiej* [2015 r.]

Marek DERWICH (red.), *Losy i znaczenie dziedzictwa po klasztorach skasowanych na obszarze Galicji pod rządami austriackimi* [2015 r.]

Marek DERWICH (red.), *Losy i znaczenie dziedzictwa po klasztorach skasowanych na obszarze Prus Zachodnich i Wschodnich, Pomorza i Inflant* [2015 r.]

Marek DERWICH (red.), *Losy klasztorów i zbiorów poklasztornych w okresie represji po upadku powstania listopadowego w 1831 r.* [2015 r.]

Jerzy KALISZUK, „*Codices deperditi*”. *Średniowieczne rękopisy łacińskie Biblioteki Narodowej utraczone w czasie II wojny światowej*, t. 1: *Prolegomena*; t. 2: *Wykaz*; t. 3: *Wypisy źródłowe (na podstawie spuścizny Marii Hornowskiej i innych materiałów archiwalnych)*. Indeksy [2015 r.]

Maria KAŁAJAJSKA-SAEED, *Archiwum i biblioteka klasztoru Brygidek w Grodnie, Inwentarz z 1925 r. i stan współczesny* [2015 r.]

Materiały źródłowe z lat 1666–1717 dotyczące dziejów jurydyki klasztoru kamedułów z Góry Królewskiej w podwarszawskiej Pradze, wyd. Łukasz TRUŚCIŃSKI, przy współpracy Pawła KLINTA [2015 r.]

Piotr OLIŃSKI, Waldemar ROZYNKOWSKI (red.), *Źródła i materiały do badań nad kasatami klasztorów z obszaru Pomorza Nadwiślańskiego i ziemi chełmińskiej (XIX i XX w.)* [2015 r.]

Anna SZYLAR, „*Pióro żadne nie jest w stanie wyrazić jej zalet*”. *Listy informujące o śmierci mniszek adresowane do opactwa benedyktynek w Sandomierzu w zbiorach Biblioteki Diecezjalnej w Sandomierzu (1781–1897)* [2015 r.]

5.4. Artykuły

Loïc CHOLLET, *Écrire l'histoire de la conquête : l'utilisation de l'histoire dans la polémique contre l'Ordre Teutonique au sujet des droits des infidèles (1386–1418)*, HM, 4, 2014, s. 17–47.

Anna KURSKA, *O przeobrażeniach wizerunku Świętego Krzyża w XIX-wiecznych relacjach z podróży po Polsce*, HM, 4, 2014, s. 49–106.

Anita STAROŃ, « À rebours » et « Loblat » de Joris-Karl Huysmans : entre decadence et spiritualité, HM, 4, 2014, s. 107–123.

5.5. Edycje i materiały źródłowe

Urszula BOŃCZUK-DAWIDZIUK, Anna JEZIERSKA, Arkadiusz WOJTYŁA, *Zbiory biblioteczne, archiwalne i artystyczne znajdujące się w 1811 r. w opactwie norbertanów we Wrocławiu w świetle inwentarza i sprawozdania z postępowania kasacyjnego z „Akt Büschinga”*, HM, 4, 2014, s. 295–329.

Andrzej BUCZYŁO, *Inwentarz materiałów archiwalnych dotyczących klasztorów i zakonów w zesp. „Generalne Dyrektorium. Departament Prus Nowowschodnich” w Archiwum Głównym Akt Dawnych w Warszawie*, HM, 4, 2014, s. 205–219.

Irena O. CIBOROWSKA-RYMAROWICZ, *Druki medyczne i botaniczne w księgozbiorze kolegium jezuitów w Ostrogu*, HM, 4, 2014, s. 161–171.

Tomasz CIESIELSKI, *Książki poddane w 1841 r. cenzurze prewencyjnej. Przyczynek źródłowy do dziejów bibliotek klasztorów skasowanych na mocy ukazu z 1832 r. w guberniach zachodnich Imperium Rosyjskiego*, HM, 4, 2014, s. 235–259.

Małgorzata KOŚKA, *Sumariusz wpisów dotyczących majątku pojezuickiego z protokołów posiedzeń Rady Administracyjnej Królestwa Polskiego w latach 1815–1830*, HM, 4, 2014, s. 331–350.

Maksymilian KUŚKA, *Archiwalia obcej proveniencji oraz starodruki i książki dawne oznaczone obcymi znakami pieczętnymi w zbiorach Archiwum i Biblioteki OO. Bonifratrów w Cieszynie*, HM, 4, 2014, s. 261–292.

Jacek PARTYKA, *„Disiectarum bibliothecarum membra” Pozostałości polskich księgozbiorów kamedulskich z klasztoru w Bieniszewie: droga do Biblioteki Jagiellońskiej*, HM, 4, 2014, s. 197–204.

Anna ROGOWSKA, *Zabudowania opactwa cystersów w Jędrzejowie w świetle szacunków szczegółowych Dyrekcji Ubezpieczeń w Warszawie*, HM, 4, 2014, s. 351–397.

Piotr RUMANOWSKI, *O malowidle „Chrystus jako »Fons Vitae«” z pocysterskiego kościoła parafialnego św. św. Jakuba Starszego i Mikołaja Biskupa w Mechowie koło Pucka*, HM, 4, 2014, s. 173–196.

Mirosława SOBCZYŃSKA-SZCZEPAŃSKA, *Wybrane źródła do dziejów skasowanych klasztorów trynitarzy w zasobie Rosyjskiego Państwowego Archiwum Historycznego w Sankt Petersburgu*, HM, 4, 2014, s. 221–234.

Vincenzo TROMBETTA, *Libri e biblioteche della Compagnia di Gesù a Napoli dalle origini all'Unità d'Italia*, HM, 4, 2014, s. 127–160.

5.6. Recenzje

Marcin JEWDOKIMOW, rec.: *Kulturowe a turystyczne badania obiektów historycznych. Uwagi na marginesie książki Łukasza Musiaki, „Funkcja turystyczna średniowiecznych zamków i jej wpływ na miasta Pomorza, Warmii i Mazur”*, Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, 2013, ss. 201, il., HM, 4, 2014, s. 417–422.

Kamila KŁUDKIEWICZ, rec.: *Kilka uwag o obecności ksiąg ze skasowanych bibliotek klasztornych na aukcjach ksiąg. Na marginesie monografii Iwony Imańskiej, „Per medium auctionis. Aukcje ksiąg w Rzeczypospolitej XVII–XVIII w.”*, Toruń: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, 2013, ss. 464, il. cz.-b. i kol., indeks osób, HM, 4, 2014, s. 411–416.

Rafał KUBICKI, rec.: Gert MELVILLE, *Die Welt der mittelalterlichen Klöster, Geschichte und Lebensformen*, München: C. H. Beck Verlag, 2012, ss. 415, 22 il., 1 mapa, HM, 4, 2014, s. 423–424.

Rafał KUBICKI, rec.: Jörg VOIGT, *Beginen im Spätmittelalter. Frauenfrömmigkeit in Thuringen und im Reich* (Veröffentlichungen der Historischen Kommission für Thüringen, Kleine Reihe, 32), Köln-Weimar-Wien: Böhlau Verlag, 2012, ss. 521, HM, 4, 2014, s. 424–427.

5.7. Sprawozdania z konferencji

Michał SKOCZYŃSKI, *Sprawozdanie z konferencji „Losy i znaczenie dziedzictwa kulturowego po klasztorach skasowanych w Płocku oraz na Mazowszu i ziemi dobrzyńskiej”*, HM, 4, 2014, s. 473–475.

5.8. Sprawozdania z kwerend

Witalij ROSOWSKI, *Sprawozdanie z kwerendy w Żytomierzu w dniach 2–13 XII 2013 r.*, HM, 4, 2014, s. 511–525.

Mirosława SOBCZYŃSKA-SZCZEPAŃSKA, *Sprawozdanie z kwerendy w Rosyjskim Państwowym Archiwum Historycznym w Sankt Petersburgu w dniach 21 VIII–2 IX 2013 r.*, HM, 4, 2014, s. 526–530.

5.9. Sprawozdania z prac Projektu

Marek DERWICH, *Sprawozdanie z realizacji Projektu, 1 XI 2013–31 V 2014 r.*, HM, 4, 2014, s. 457–472.

Urszula BOŃCZUK-DAWIDZIUK, *Sprawozdanie [Zespołu X] z postępu prac nad wydaniem „Akt Büschinga” w dniach 1 XI 2013–30 V 2014 r.*, HM, 4, 2014, s. 481.

Anna JAROSZEK, *Sprawozdanie [Zespołu XVII] z prac w dniach 1 XI 2013–31 V 2014 r.*, HM, 4, 2014, s. 510.

Łukasz GULDON, *Sprawozdanie [Zespołu XVI] z prac w dniach 1 X 2013–31 V 2014 r.*, HM, 4, 2014, s. 505–509.

Ewa HAUPTMAN-FISCHER, Katarzyna SPURGJASZ, *Sprawozdanie [Zespołu XII] z inwentaryzacji muzykaliów poklasztornych w Gabinetce Zbiorów Muzycznych Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie w dniach 1 XI 2013–30 IV 2014 r.*, HM, 4, 2014, s. 483–490.

Marcin JEWDOKIMOW, *Sprawozdanie [Zespołu V] z prac w dniach 1 XI 2013–30 V 2014 r.*, HM, 4, 2014, s. 479.

Dorota REJMAN, Monika KOPEĆ, *Sprawozdanie [Zespołu XIV] końcowe z prac inwentaryzacyjnych druków z bibliotek klasztornych znajdujących się w Bibliotece Diecezjalnej w Sandomierzu. Etapy od czwartego do ósmego: 1 V 2013–31 V 2014 r.*, HM, 4, 2014, s. 493–504.

Małgorzata KOŚKA, *Sprawozdanie [Zespołu VI] z prac w dniach 1 XI 2013–30 V 2014 r.*, HM, 4, 2014, s. 480.

Andrzej KOZIEŁ, *Sprawozdanie [Zespołu XIII] z prac w dniach 1 XI 2013–31 V 2014 r.*, HM, 4, 2014, s. 491–492.

Małgorzata MILECKA, Ewelina WIDELSKA, *Sprawozdanie [Zespołu IV] z prac nad losami założeń ogrodowych po skasowanych klasztorach w dniach 1 XI 2013–30 V 2014 r.*, HM, 4, 2014, s. 477–478.

Piotr OLIŃSKI, *Sprawozdanie [Zespołu II] z prac w dniach 1 XI 2013–30 V 2014 r.*, HM, 4, 2014, s. 476.

Alina MAĐRY, *Sprawozdanie [Zespołu XI] z działalności w dniach 1 XI 2013–30 V 2014 r.*, HM, 4, 2014, s. 482.

6. Popularyzacja

6.1. Cykl wykładów

Wrocławskie Towarzystwo Miłośników Historii, oddział Polskiego Towarzystwa Historycznego, oraz Muzeum miasta Wrocławia, w ramach wykładów „Soboty w Ratuszu”, przygotowały cykl wykładów na temat: *U źródeł narodzin nowoczesnego Wrocławia: znaczenie edyktu sekularyzacyjnego z 1810 r.*

Wykłady odbywają się w Muzeum Sztuki Mieszczańskiej, Stary Ratusz, Rynek 1, Sala Wielka, godz. 12.00. Informacje o wykładach, w tym frekwencji na nich, dostępne są online na stronie <http://www.wtmh.pl/>, zakładka Odczyty. W okresie sprawozdawczym odbyły się trzy odczyty, których wysłuchało około 110 osób:

31 V 2014 r.: Elżbieta GALIK (Archiwum Państwowe we Wrocławiu), *Znaczenie sekularyzacji z 1810 r. dla powstania dzisiejszego Archiwum Państwowego we Wrocławiu*;

28 VI 2014 r.: Urszula BOŃCZUK-DAWIDZIUK (Muzeum Uniwersytetu Wrocławskiego), *Rola zbiorów poklasztornych w tworzeniu muzeów we Wrocławiu w XIX w.*;

25 X 2014 r.: Małgorzata WÓLTOWICZ (Muzeum Architektury we Wrocławiu), *Rola sekularyzacji z 1810 r. w rozwoju wrocławskich szpitali i klinik.*

7. Piszą o nas

Галина Русинська-Гертх, *Міждисциплінарна програма “Культурна спадщина колишніх монастирів на території Речі Посполитої та Сілезії, скасованих у XVIII–XIX ст.: доля, значення, інвентаризація” – можливості співпраці*, с. 374–379 (dostępny także online: http://library.lnu.edu.ua/bibl/images/Vudanna_WEB_pdf/1Visnuk_NB/2014_Vupysk_VIII/374-379.pdf)

Małgorzata KOŚKA, rec.: *Pótrocznik „Hereditas Monasteriorum” vol. 2–3 (2013)*, „Miscellanea Historico-Archivistica”, 21, Warszawa: DIG – AGAD, 2014, ss. 438, il. 11 (w tym 6 kol.), s. 398–402.

<http://www.kolegium.dominikanie.pl/konferencja.php>, dostęp: 11 XII 2014 r.

<http://www.jasnagora.com/wydarzenie-8734>, dostęp: 11 XII 2014 r.

<http://www.diecezja.kielce.pl/o-ksiaskich-ksiazkach>, dostęp: 28 V 2014 r.

http://www.plock.eu/pl/lista_wydarzen_objetych_honorowym_patronatem_w_roku_2014.html, dostęp: 11 XII 2014 r.

<https://www.facebook.com/pages/Biblioteka-Diecezjalna-w-Sandomierzu/367081763307886>, dostęp: 11 XII 2014 r.

<http://ofm.krakow.pl/cms/index.php?mact=News,cntnt01,detail,0&cntnt01articleid=317&cntnt01pagelimit=10&cntnt01returnid=59>, dostęp: 11 XII 2014 r.